

התפקיד - שלך!

כתב: יהושע שטאובר

איורים: צבי פדלמן

התפקיד – שלך!

עיצוב עטיפה ואיורים: צבי פדלמן

עריכה לשונית: נעה רוזן

עימוד: אופיר פסו

ניהול הפקה: אבי ליפשיץ

נדפס בישראל, תשס"ד © 2003

על ידי יהושע שטאובר, ספרי ניהול ועסקים

ת.ד. 10623, רמת-גן 52005

פקס. 03-6704013

E-mail: stauberj@zahav.net.il

© כל הזכויות שמורות ליהושע שטאובר

אין לשכפל, להעתיק, לצלם, להקליט, לתרגם, לאחסן במאגר מידע, לשדר או לקלוט בכל דרך או אמצעי אלקטרוני, אופטי או מכני אחר, כל חלק

שהוא מהחומר הכלול בספר זה.

שימוש מסחרי מכל סוג שהוא, בחומר הכלול בספר זה אסור בהחלט אלא

ברשות מפורשת בכתב מהמוציא לאור.

נדפס בישראל 2003

Printed in Israel

התפקיד - שלך!

הספר כתוב בלשון זכר,
אך הוא פונה לנשים ולגברים כאחד.

ראיון – תוכן עניינים

7	מבוא
11	הערות כלליות
17	1. הכנה והיערכות כללית
19	א. מי אתה ומה אתה רוצה?
27	ב. למד את שוק התעסוקה
	ג. הכן כלים להסתערות על שוק העבודה
37	(קורות חיים, תיעוד נוסף והמלצות)
47	ד. הכנה של מועמדות למשרה ספציפית
51	2. הפנייה לארגון
53	א. פנייה בטלפון
57	ב. פנייה בכתב
63	ג. מעקב והמשך פעילות
67	3. הראיון
69	א. הכנה לראיון
73	ב. ההגעה לארגון וההמתנה לראיון
77	ג. תחושות, שפת גוף ומחוות
83	ד. השיחה
91	ה. שאלות רווחות בראיון
99	ו. תשאול המראיין
103	ז. סיום ויציאה
105	4. לאחר הראיון
107	א. בחן שוב את הארגון
109	ב. המשך לפעול
113	ג. התמודדות עם דחייה
115	5. נספחים
117	א. דוגמאות לכתיבה נכונה של קורות חיים
141	ב. אתרי אינטרנט בשירות מחפש העבודה
153	ג. תהליך האבחון במכון מיון ופרופיל לדוגמה של נבחן

מבוא

במועד כתיבתו של ספר זה, מחציתה הראשונה של שנת 2003, מצוי שוק התעסוקה בישראל במשבר. לאחר האופוריה שהוביל קטר ההיי־טק בשנים 1999-2000 גלש המשק הישראלי להאטה שגרמה לפיטורים רבים ברוב ענפי המשק והקשתה מאוד על מציאת עבודה. בשוק זה של מעסיקים ושל תחרות על כל משרה חשוב מאוד להתמקצע בחיפוש עבודה. יכולותיהם וכישוריהם של מחפשי עבודה רבים כבר אין להם ערך מוסף מהותי משום שגם לרבים ממתחריהם על קבלת המשרה כישורים ראויים. במשרה יזכה מי שישכיל להבין את התנהלות תהליך הגיוס ולהתאים את עצמו במהירות ובנחישות למצב החדש שנוצר.

כניסה אל שורות מחפשי העבודה היא מצב של משבר, ואין זה משנה אם מדובר בחיפוש עבודה ראשון לאחר חזרה מטיול בחו"ל או בחיפוש עבודה לאחר פיטורים מחברת היי־טק שכשלה. בשני המקרים מחפש העבודה אינו רוצה להישאר במצב שהוא נמצא בו. סיטואציה זו טומנת בחובה מצבים לא נעימים, בעיקר למי שעזב שלא מרצונו מקום עבודה - אובדן הכנסה, ניתוק יחסים טבעי לפחות עם חלק מהחברים לעבודה, שינוי בסטטוס ושינוי בסדר היום. הדבר יוצר לעתים הרגשה של כישלון, אי ודאות, חוסר ביטחון ושוחק את הדימוי העצמי.

אלו תופעות טבעיות, אך אל לו למחפש העבודה לתת להן לרפות את ידיו. יתנחם שהן אינן נחלתו הבלעדית ויזכור תמיד כי שם המשחק בחיפוש עבודה הוא סבלנות ונחישות.

תהליך חיפוש העבודה לא מבטיח הצלחה מיידית, לעתים החיפוש נמשך חודשים ארוכים, וגם למזל יש תפקיד במציאת עבודה. אך ככל שיתמיד מחפש העבודה, כן יגדלו סיכוייו, כמשל המפורסם על שתי הצפרדעים שנפלו לסיר חלב. זו שחשבה כי אפסו סיכוייה ויתרה

וטבעה. האחרת לא הפסיקה לשחות, לבטוש בחלב ולחפש מוצא. תנועותיה הנמרצות הפכו את החלב לגבינה, ולבסוף ניצבה על התוצר המוצק של פעולותיה וניצלה.

מחפשי העבודה אינם אוכלוסייה הטרוגנית. יש שמחפשים את מקום עבודתם הראשון וזה עתה השתחררו מהצבא, חזרו מטיול ממושך בחו"ל או עומדים לפני סיום לימודיהם האקדמיים. אחרים, ותיקים יותר, עזבו מקום עבודה קודם מרצונם או שלא מרצונם. יש צעירים ומבוגרים, נשים וגברים, עובדים בכירים וגם זוטרים, עובדים מקצועיים לצד חסרי מקצוע, ועוד ועוד.

ספר זה מבקש להקנות כלים מעשיים למחפש העבודה. הוא מושתת על ניסיונו רב השנים של המחבר כמומחה לניהול ומשאבי אנוש ואף יותר מכך על ניסיונם של מי שעוסקים בגיוס עובדים ומיונם בשורה של ארגונים גדולים במשק שמגייסים ומעסיקים אלפי עובדים.

הספר מנסה לפנות למגוון אוכלוסייה נרחב ולבנות כללי חיפוש המתאימים לרוב המקרים. אך כמובן שעל הקורא ליטול את העצות המתאימות לו ולמצבו האישי.

מנהל בכיר, למשל, יודע שהסיכויים שלו למצוא עבודה דרך מודעה בעיתון קטנים יותר מאשר דרך חברה להשמת בכירים או קשרים אישיים, אבל טכנאי מחשבים יוכל לסמוך על מודעה בעיתון, ואיש פיתוח בהיי־טק ילך קודם כול לאינטרנט.

ניסיתי לייחד את הספר ולהציג למחפשי העבודה כיצד נראה התהליך בעיני המגייסים, שמולם עומדים מחפשי העבודה.

על כן ברצוני להודות מקרב לב לשורה של מגייסים ממגוון ארגונים, שהעירו את הערותיהם הנבונות והמועילות לעצות שבספר ותרמו לו מתבונתם ומניסיונם הרב במפגשים עם מחפשי עבודה במשך השנים:

ד"ר שלומית קמינקא (בנק הפועלים), ליאורה פאונטיין (מוטורולה ישראל), תמר הורוביץ (מפעל הפיס), ענת בלוקו (אי.סי.איי), הילה זגורי (פרטנר), דוד מלול (בנק דיסקונט), משה שיץ (עיריית תל אביב), רן ורדי (בזק).

כמו כן שלוחה תודתי לגדי ישראלי ולליאור הראל שסייעו בהכנת נספחי קורות החיים ואתרי האינטרנט.

בהצלחה,
שוקי שטאובר

הערות כלליות

אם אתה מרגיש שמקום העבודה הנוכחי כבר לא כל כך בטוח מבחינתך, התחל לחפש עבודה. מועמד מועסק נתפס טוב יותר ממועמד מובטל.

בחן את היכולות הכלכליות שלך. דע היכן אתה עומד מבחינה כלכלית כדי שתוכל להתנהל בהתאם. קצב החיפוש, הנכונות להתפשר על תפקיד וגורמים נוספים מושפעים ממצבך הכלכלי. היזהר מלהיכנס להוצאות לא מתוכננות משום שהורגלת לרמת חיים מסוימת כשהיית מועסק. שמור רזרבות.

פוטרת. קח אוויר וצא לחופשה בהתאם ליכולותיך הכלכליות. השתדל ליהנות מהחופשה, ראה בה הזדמנות לצאת מתקופת הלחץ בין עבודה לעבודה. אל תהרוס אותה רק משום שאתה להוט למצוא עבודה אחרת. אם תתנהל נכון בסופו של דבר תמצא אותה.

קרא ספרים, בקר במוזיאונים, פגוש חברים, התעדכן בתחומי עיסוקיך המקצועיים (לא היה לך זמן לעשות זאת כראוי בעת שעבדת). גלוש באינטרנט ומצא שם אפשרויות לניצול זמנך הפנוי.

חזרת מהחופשה, המשך בשגרת יומך כמו בתקופת העבודה. יש לך עבודה חדשה - חיפוש עבודה.

ראה בחיפוש העבודה פרויקט שיש לו מתודולוגיה, לוח זמנים ותוכנית עבודה.

נהל לוח זמנים של הפרויקט. תעד איפה היית ומה עשית. התייעוד יסייע לך לפקח על פעילותך ולהפיק לקחים לאורך הדרך.

אל תהיה גיבור ואל תנסה להסתדר לבד. שתף מכרים וחברים. הם יעזרו לך במציאת עבודה ברמה הפרקטית, וישמשו משענת רגשית ברגעי משבר.

הפוך את חיפוש העבודה לפרויקט משפחתי. חברות של אשתך ובעליהן, הורים של ילדים בבית הספר שילדיך לומדים בו. אל תתבייש שבתקופת זמן מסוימת אתה נמנה עם מחפשי העבודה. תצטרך להזהיר על כך, אחרת תתקשה למצוא משרה חדשה.

שוחח עם אנשים שהיו במצבך. תלמד מהם הרבה. כך גם תחוש שזו לא רק בעיה שלך. לא תרגיש שאתה מתמודד לבדך מול מה שנראית לך בעיה לא קלה לפתרון.

התגבר על הבושה ועל הגאווה. התכונן לספוג לאוויים ולעתים יחס שאולי לא ימצא חן בעיניך. אל תיכנס לאופוריה ממפגשים מוצלחים, ולא לדיכאון ממפגשים פחות מוצלחים. למד מהם, הפק לקחים והמשך הלאה.

- עליך לדעת כי רוב רובם של האנשים שבאמת רוצים עבודה בסופו של דבר מוצאים עבודה. גם בתקופות קשות של שוק תעסוקה לא ידידותי. האנשים שאינם מצליחים בכך נכשלים בשל שלוש סיבות עיקריות:
1. הם מחפשים עבודה שאינה מתאימה להם.
 2. הם אינם יודעים לחפש עבודה.
 3. חוסר מזל.

על שתי הסיבות הראשונות יש לך שליטה, ויהיה מי שיאמר כי במידה מסוימת יש לך שליטה גם על הסיבה השלישית.

היה נכון להתפשר בבחירת התפקיד הבא שלך אם שוק התעסוקה יחייב אותך לעשות זאת.

בשוק שבו שולטים המעסיקים לא יקרה שום אסון אם לפרק זמן קצוב תהיה מנהל מחלקת מכירות אחרי שכבר כיהנת כראש אגף שיווק. לא נעים, אבל לא נורא. כשתחפש את התפקיד הבא, נקודת הפתיחה שלך מול המעסיק הפוטנציאלי תהיה טובה יותר כמועסק.

אל תתעקש לחפש עבודה בתחום עיסוקך דווקא. זכור שכל שינוי הוא הזדמנות.

התעניין גם בתפקידים אחרים שאתה סבור כי הם עשויים למצוא חן בעיניך. כך תפתח לתחומים נוספים ותכיר מסגרות ואנשים חדשים. לעתים תגלה כי דווקא פנייה לאפיקים אחרים החזירה אותך לתפקיד ראוי בתחום עיסוקך או פתחה בפניך אפיק התפתחות חדש ומעניין. אל תהדוף הזדמנויות הנקרות בדרכך רק משום שיש בהן משום הלא נודע.

הבא בחשבון שלא מעט מנהלים בארגונים אולי אינם מחפשים עובדים באופן פעיל לתפקיד מסוים, אבל אם מגיע אליהם מועמד שנראה מתאים (מיוזמתו או על ידי הפניה של מישהו ממכיריהם), ומזכיר להם שיש אפשרות להחליף את העובד הבינוני הממלא את התפקיד כעת, אולי תיווצר הזדמנות לקשר חדש.

רשום את התחייבויותיך וכבד אותן. לדוגמה, הבטחת לשלוח מסמך נוסף בתוך יומיים - ציין זאת ביומנך ועשה זאת.

רשום את התחייבויותיהם של אחרים אליך. המראיין אמר שיודיע לך את תשובתו בעוד עשרה ימים, רשום לך להתקשר אליו עוד שנים־עשר יום.

רק רגע! לפני שאתה מתחיל להיערך לחיפוש עבודה, אתה בטוח שאתה רוצה להיות שכיר? אתה באמת רוצה להמשיך ולעסוק במה שעסקת עד עתה? בדוק אילו עוד אפשרויות עומדות בפניך ומתאימות לך.

אולי זו הזדמנות לשינוי. אתה הרי יודע במה אתה טוב ומה אתה אוהב לעשות (בדרך כלל יש קשר הדוק בין השניים). לא בטוח שעסקת בעולמות תוכן הקרובים ללבך באמת (אולי זו אחת הסיבות שכעת אתה מחפש עבודה!).

בחן מחדש את רצונותיך האמיתיים ואולי תגלה עולם חדש (ואז אולי תוכל להעביר ספר זה לאחד מידידיך ולרכוש תחתיו מדריך להקמת עסק).

לפיכך, הִיָּה אופטימי. ראה במצב החדש הזדמנות לשינוי ולשיפור. זה באמת כך!

אנחנו מדגישים זאת כי דרכך לחיפוש עבודה לא בהכרח תהיה סוגה בשושנים. לא פעם תיתקל בטיפוסים שחצנים, אטומים או סתם טיפשים. זה חלק מהחיים. אל תיתן להם לדכא אותך, אבל גם אל תתמוגג אם מישהו היה נחמד במיוחד ונטע בכך ציפיות. הבא בחשבון שיצאת לדרך שיש בה עליות ומורדות, ואם תפעל נכון רב הסיכוי שתשיג את מטרתך.

אל תתייחס לאירועים לא נעימים רק כאל מצבים שהם חלק מהחיים ויש להשלים עימם, דע גם ללמוד מהם. לדוגמה, המתנת שעתיים לפגישה - בפעם הבאה נסה לקבוע מועד מדויק יותר או הבא חומר קריאה כדי שלא תשתעמם.

מישהו חכם אמר פעם כי האופטימים צודקים. גם הפסימים. כעת החלט במה אתה בוחר.

הספרות המקצועית מייחסת לאנשים פסימים תפיסת מציאות ריאלית יותר, ולאנשים אופטימים, לעומת זאת, היא מייחסת יכולת גבוהה של הנעה עצמית והגעה להישגים אפילו מעבר לציפיות שלהם עצמם (עקרון "פיגמליון" הידוע, שעליו מבוססת היצירה הנודעת של ג'ורג' ברנרד שו, המוכרת יותר כ"גברתי הנאווה"). לאופטימיות משקל רב בהצלחת תהליך חיפוש העבודה.

.1

הכנה והיערכות כללית

א. מי אתה ומה אתה רוצה?

ב. למד את שוק התעסוקה

ג. הכן כלים להסתערות על שוק העבודה

ד. הכנה של מועמדות למשרה ספציפית